

# Pohranjivanje publikacija u DABAR – trenutno stanje i planovi za budućnost

Dani e-infrastrukture 2017.

Zagreb, Srce, 5. travnja 2017.

dr. sc. Bojan Macan

Centar za znanstvene informacije

Institut Ruđer Bošković

Bijenička cesta 54

10000 Zagreb

e-mail: [bmacan@irb.hr](mailto:bmacan@irb.hr)



# Zašto DABAR?

---

- ▶ potreba uspostave, održavanja i razvoja digitalnih institucijskih repozitorija za ustanove u sustavu znanosti i visokog obrazovanja RH
- ▶ potreba omogućavanja otvorenog pristupa znanstvenim informacijama, a putem njega i predstavljanja znanstvenih rezultata ustanova te povećanje njihove vidljivosti
- ▶ ispunjavanje obveza vezanih uz osiguranje otvorenog pristupa ocjenskim radovima propisanih *Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*
- ▶ ispunjavanje obveza vezanih uz otvoreni pristup znanstvenim informacijama propisanih okvirnim programom *Obzor 2020*
- ▶ pohrana radova koji nastaju kao rezultat projekata čije je financiranje uvjetovano objavljivanjem radova u otvorenom pristupu

Preuzeto iz: Macan, B. (2016) Predstavljanje Sporazuma o suradnji na razvoju i održavanju sustava DABAR, Zagreb, 30.3.2016.

---

# DABAR - počeci

---

- ▶ 2014. – početak rada na izgradnji DABRA
- ▶ 2015. – DABAR u produkcijskom radu – završni i diplomski radovi, doktorske disertacije
- ▶ 2016. – *Sporazum o suradnji na razvoju i održavanju sustava DABAR*
  - ▶ Institut Ruđer Bošković
  - ▶ Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
  - ▶ Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet
  - ▶ Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet
  - ▶ Sveučilište u Zagrebu, Sveučilišni računski centar

# DABAR - tijela

---

## ▶ Koordinacijski odbor

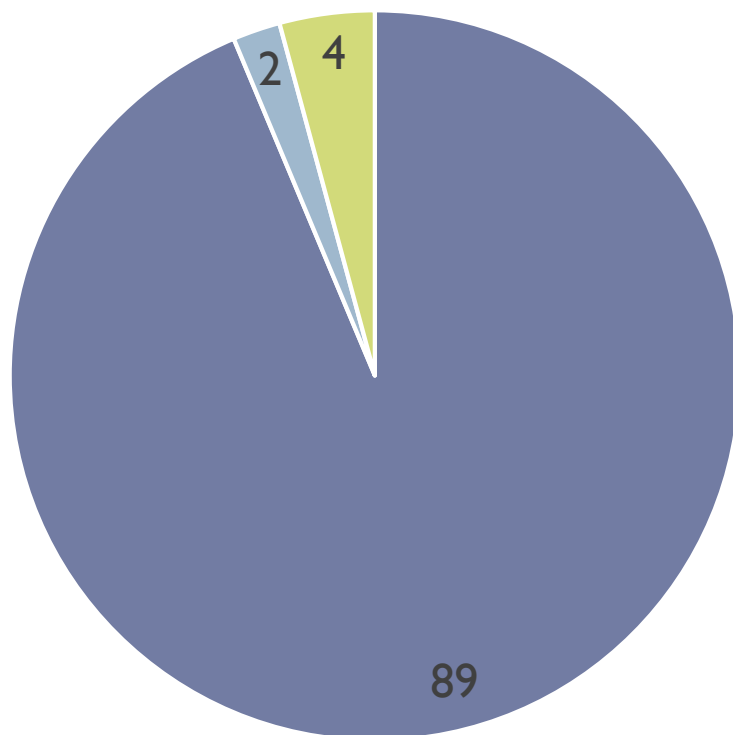
- ▶ predstavnici partnerskih ustanova
- ▶ raspravlja i predlaže razvojne ciljeve, poslove i zadatke vezane uz razvoj i održavanje sustava DABAR, njihovog sadržaja, opsega i predviđenih vremenskih rokova za provođenje
- ▶ predlaže planove aktivnosti i poslova, uključujući godišnje planove razvoja sustava DABAR
- ▶ aktivno poduzima mjere da se planovi i rokovi ostvaruju i poštuju

## ▶ Radne skupine

- ▶ RS za ocjenske radove
- ▶ RS za opis znanstvenih i srodnih radova, kontrolirane rječnike i identifikatore
- ▶ RS za opis slikovne, audio i video građe, kontrolirane rječnike i identifikatore
- ▶ RS za interoperabilnost
- ▶ RS za politike repozitorija vezane uz dugoročno očuvanje digitalnog gradiva
- ▶ RS za korisničke funkcionalnosti
- ▶ RS za autorska prava
- ▶ RS za edukaciju i podršku

# Digitalni repozitoriji na DABRU

---



- Institucijski repozitoriji
- Zbirni nacionalni repozitoriji
- Zbirni sveučilišni repozitoriji

Izvor podataka: Srce, 31.3.2017.



# Vrste objekata u DABRU

---

- ▶ završni i diplomski radovi – kolovoz 2015.
- ▶ doktorske disertacije – prosinac 2015.
- ▶ prilozi – travanj 2016.
- ▶ radovi objavljeni u časopisima – siječanj 2017.

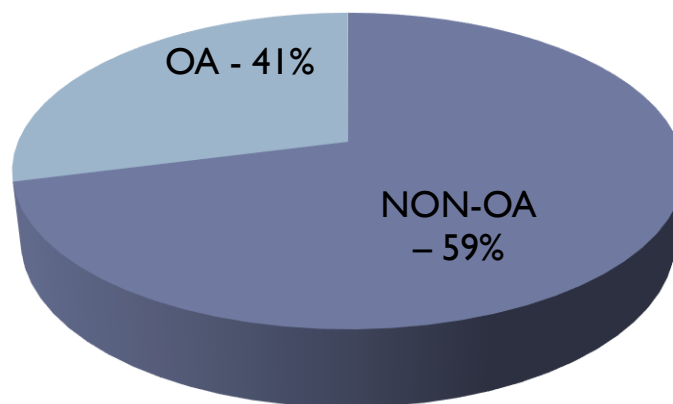


# **Završni i diplomski radovi**

# Završni i diplomski radovi

---

- ▶ 86 ustanova je pohranilo barem jedan završni ili diplomski rad u svoj institucijski repozitorij na DABRU
  - ▶ 22 institucijska repozitorija nemaju niti jedan rad dostupan u OA
- ▶ 78 ustanova pohranilo više od 20 radova,
  - ▶ 18 nema niti jedan rad u OA
- ▶ ukupno pohranjeno 30 597 završnih i diplomskih radova



Izvor podataka: Srce, 31.3.2017.

---



# 10 ustanova s najviše pohranjenih završnih i diplomskih radova u vlastiti digitalni institucijski repozitorij otvoren na DABRU

Institucijski repozitorij ustanove	Ukupan broj pohranjenih radova	Broj radova dostupnih u OA	% radova dostupnih u OA
Fakultet organizacije i informatike Varaždin	2574	4	0,2%
Ekonomski fakultet (Zagreb)	2199	0	0,0%
Sveučilište Sjever	1166	689	59,1%
Muzička akademija (Zagreb)	1110	0	0,0%
Zdravstveno veleučilište (Zagreb)	1011	1	0,1%
Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek	948	948	100,0%
Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek	896	386	43,1%
Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	831	830	99,9%
Poljoprivredni fakultet (Osijek)	810	810	100,0%
Ekonomski fakultet (Split)	797	796	99,9%

Izvor podataka: Srce, 31.3.2017.

## 10 ustanova s najviše završnih i diplomskih radova dostupnih u otvorenom pristupu (OA)

Institucijski repozitorij ustanove	Ukupan broj pohranjenih radova	Broj radova dostupnih u OA	% radova dostupnih u OA
Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek	948	948	100,0%
Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	831	830	99,9%
Poljoprivredni fakultet (Osijek)	810	810	100,0%
Ekonomski fakultet (Split)	797	796	99,9%
Fakultet prometnih znanosti (Zagreb)	703	703	100,0%
Medicinski fakultet (Zagreb)	736	697	94,7%
Sveučilište Sjever	1166	689	59,1%
Filozofski fakultet (Osijek)	647	645	99,7%
Filozofski fakultet u Rijeci	619	619	100,0%
Veleučilište u Karlovcu	452	451	99,8%

Izvor podataka: Srce, 31.3.2017.

## 10 ustanova s najvećim udjelom otvoreno dostupnih (OA) u ukupnom broju pohranjenih završnih i diplomskih radova u DABRU

Institucijski repozitorij ustanove	Ukupan broj pohranjenih radova	Broj radova dostupnih u OA	% radova dostupnih u OA
Poljoprivredni fakultet (Osijek)	810	810	100,0%
Fakultet prometnih znanosti (Zagreb)	703	703	100,0%
Filozofski fakultet u Rijeci	619	619	100,0%
Građevinski fakultet Osijek	437	437	100,0%
Strojarski fakultet u Slavonskom Brodu	176	176	100,0%
Medicinski fakultet (Osijek)	150	150	100,0%
Učiteljski fakultet (Zagreb)	130	130	100,0%
Visoka tehnička škola u Bjelovaru	113	113	100,0%
Odjel za kemiju (Osijek)	108	108	100,0%
Visoka škola za sigurnost	80	80	100,0%

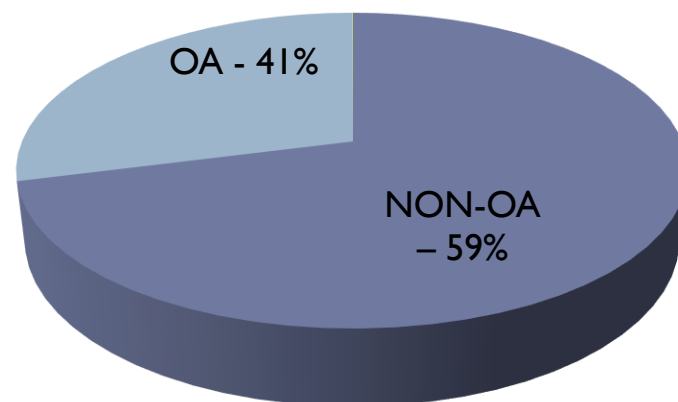
Izvor podataka: Srce, 31.3.2017.



**Doktorske  
disertacije**

# Doktorske disertacije

- ▶ 34 ustanova je pohranilo barem jednu doktorsku disertaciju u svoj institucijski repozitorij na DABRU
  - ▶ 14 nema niti jedan rad u OA
- ▶ 12 ustanova pohranilo više od 20 radova,
  - ▶ 4 ustanove nemaju niti jedan rad u OA
- ▶ ukupno pohranjeno 613 doktorskih disertacija



Izvor podataka: Srce, 31.3.2017.

# Ustanove s više od 20 pohranjenih doktorskih disertacija

Institucijski repozitorij ustanove	Ukupan broj pohranjenih radova	Broj radova dostupnih u OA	% radova dostupnih u OA
Sveučilišna knjižnica Rijeka	116	0	0,0%
Prirodoslovno-matematički fakultet (Zagreb)	71	59	83,1%
Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek	46	8	17,4%
Farmaceutsko-biokemijski fakultet (Zagreb)	41	37	90,2%
Fakultet organizacije i informatike Varaždin	38	38	100,0%
Stomatološki fakultet (Zagreb)	36	36	100,0%
Ekonomski fakultet u Osijeku	33	9	27,3%
Kineziološki fakultet (Zagreb)	25	25	100,0%
Ekonomski fakultet (Rijeka)	24	0	0,0%
Pomorski fakultet u Rijeci	24	0	0,0%
Šumarski fakultet (Zagreb)	23	10	43,5%
Filozofski fakultet (Osijek)	21	0	0,0%

Izvor podataka: Srce, 31.3.2017.



**Prilozi**

# Prilozi

---

- ▶ prilozi su objekti koji se dodaju nekom drugom objektu kao dodatne datoteke, a koje mogu funkcionirati i zasebno (opisani su osnovnim setom metapodataka, pretraživi, dobivaju vlastiti URN-NBN i sl.)
- ▶ mogu se pohraniti prilikom pohranjivanja nekog drugog objekta, ali i samostalno
- ▶ do sada su prilozi pohranjeni u 20 institucijskih repozitorija
  - ▶ 7 institucijskih repozitorija nema niti jedan prilog u OA
  - ▶ 8 ustanova pohranilo više od 20 priloga
    - ▶ 1 ustanova nema niti jedan prilog u OA
- ▶ ukupno pohranjeno 611 priloga, od čega je 64% u OA

Izvor podataka: Srce, 31.3.2017.







**Radovi  
objavljeni u  
časopisima**

# Radovi objavljeni u časopisima

---

- ▶ omogućeno u siječnju 2017.
- ▶ pohranjivanje radova u časopisima aktivirano za 29 ustanova
- ▶ radionice za urednike institucijskih repozitorija
  - ▶ 3 radionice (2 u Srcu i 1 u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka)
  - ▶ 38 urednika iz 28 ustanova
- ▶ 3 ustanove pohranile više od 20 zapisa
- ▶ ukupno pohranjeno 332 rada od 98% u OA

Izvor podataka: Srce, 31.3.2017.

# Što je još napravljeno

---

- ▶ mogućnost samoarhiviranja
- ▶ mogućnost preuzimanja zapisa o završnim i diplomskim radovima iz ISVU-a
- ▶ mogućnost preuzimanja zapisa o radovima objavljenim u časopisima iz Hrčka i Crossref-a
- ▶ mogućnost povezivanja zapisa o publikaciji sa zapisima o projektima (Baza podataka o projektima IRB-a)
- ▶ dodjeljivanje trajnog identifikatora URN-NBN
- ▶ podrška za unos formula i simbola (LaTeX)
- ▶ OpenAIRE kompatibilnost
- ▶ priprema za prijave digitalnih repozitorija u OpenDOAR
- ▶ upute za korisnike, često postavljana pitanja (FAQ)
- ▶ preporuke ustanovama za rješavanje autorsko-pravnih pitanja vezano uz završne i diplomske radove
- ▶ edukacija administratora digitalnih repozitorija pri ustanovama
- ▶ ...

# Uočeni izazovi

---

- ▶ reguliranje autorskopравnih odnosa između autora ocjenskih radova i visokoškolskih ustanova na kojima su ti ocjenski radovi obranjeni s ciljem osiguravanja otvorenog pristupa
- ▶ edukacija urednika institucijskih repozitorija
- ▶ promocija otvorenog pristupa
- ▶ organizacija korisničke podrške
- ▶ edukacija znanstvenika i studenata o autorskopравnim pitanjima
- ▶ definiranje kriterija za pohranjivanje određenih radova u institucijski digitalni repozitorij (autorstvo djelatnika ustanove/studenta; potpisivanje adresom ustanove na radu; organizacija konferencije/događanja?)

# Planovi za budućnost – novi objekti

---

- ▶ umjetnički slikovni ocjenski rad
  - ▶ produkcija u travnju 2017.
- ▶ radovi u zbornicima sa skupova i poglavlja u knjigama
  - ▶ produkcija u listopadu 2017.
- ▶ prezentacije sa skupova
  - ▶ produkcija u listopadu 2017.
- ▶ umjetnički audio ocjenski rad
  - ▶ produkcija u listopadu 2017.
- ▶ knjige
  - ▶ razvoj tijekom 2018.
- ▶ umjetnički video ocjenski rad
  - ▶ razvoj tijekom 2018.

# Planovi za budućnost – nove radne skupine

---

- ▶ Radna skupina za istraživačke podatke
  - ▶ osnivanje tijekom travnja 2017.
  - ▶ radni plan – lipanj 2017.
- ▶ Radna skupina za obrazovne objekte
  - ▶ osnivanje tijekom travnja 2017.
  - ▶ radni plan – lipanj 2017.

# Planovi za budućnost – ostale aktivnosti

---

- ▶ dorada i redizajn sučelja za unos, pretraživanje i prikaz radova
- ▶ uspostava interoperabilnosti s CROSBi-jem i drugim relevantnim bazama podataka o publikacijama
- ▶ 2. faza povezivanja s bazom podataka o projektima
- ▶ dorada statistika korištenja
- ▶ edukacija urednika digitalnih repozitorija (posebice vezano uz autorskopravna pitanja)

# Zahvala

---

- ▶ članovima koordinacijskog odbora i radnih skupina na aktivnostima i suradnji u proteklom razdoblju
- ▶ Alenu Zubiću i Ljiljani Jertec na statističkim podacima korištenim u ovoj prezentaciji





<http://en.hdyo.org/you/questions>